

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 18.

Fylke: Sogn og Fjordane

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Kyrkjebø

Emne: *Juletre og julehalm.*

Bygdelag: Berge og

Oppskr. av: *Anders H. Berge*

Gard: Kyrkjebøstronda.

(adresse): *Nordeide*

G.nr. Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Ja.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Juletre og julehalm.

1. Ja, i dei siste 50 åra. Julehalm har ikkje vore brukt
2. dei siste 50. åra. Juletra har vore brukt årlig sidan 1900. Julehalm var brukt i heile 1800 talet .
3. Juletra er brukte i heimen millem jul og nytår. Juletra er og brukte til alle juletrerefester. I kyrkjerne har dei ikkje vore brukte her. I ungdomslaga har juletra og vore brukte.
4. Stovorne vert pynta med granbar og yms annat grønt om dei har juletre.
5. Juletra er frå 1 -2 meter høge. I skylehusa eller andre større rum ar dei opp til 3 meter høge. Er det snaue sidor på tra vert innsett nokre kvister som er innsette i små hol borte med ein navar.
6. Det er helst større born som pynter juletra.
7. På tra er nå elektrisk ljøs hjå dei som har kraft. Andre brukar små talgljøs som dei støyper sjølve.
8. Pynten på tra er som oftast papirkorger apelsiner og småbrød.
9. Dei som har lite rum i stova set dei småtra på bordet. Som vanlig står tra fritt på golvet.
10. Det er ymse tidor. Dei som har mange småborn kveiker tra i 5-6 tida om kvelden sume seinare.

11. Både voksne og born gjeng runt trea og syng serlig alle julesanger og ymse andre religiøse sanger.
 12. Juletree står inni stovorne millom jul og nytår.
 13. Borna har renska treea før dei vert utborne. Ordet reinska eller plukka vert brukt her.
 14. Det er mest gran og eine.
 15. Her i bygda har aldrig vore brukt anna sort tre enn som nemnt ovanføre.
 16. jolenega er som vanlig hengde i Hagen på eit av frukt-treea. Neget vert hengdt omlag på mitten av treet .
1. Ja,
 2. Ja halmen vart innboren i vondler.
 3. Halmen vart lagd som i ei vanlig seng med sengeklær under.
 4. Halmen vart utboren 3 dag jul .Alle born og tenarar låg saman i halmen. Det var mykje morro for dei unge i julehalmen .Dei sang og gjorde mange pprettor til kvarandre.

4027

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
adr. NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDØY